

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K. féltre 4 K.
negyed évre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér

Az æsthetikai nevelés.

Irta Dr. Bodnár Gyula

Az embernek neveltetnie kell. E nevelést megkezdik szüleink, folytatják már a gyermekszobában testvéreink, dajkáink, pajtásaink, az iskolában tanítóink, az életben felebarátaink, jóakaróink és ellenségeink, — vagyis neveltetünk a sírig.

De a szülőkön kívül főleg az iskola van hivatva nevelni bennünket.

Mi a nevelés célja?

Az uralkodó eszme szerint vezetni bennünket, az uralkodó érzést, gondolkozást vérsni lelkünkbe. A hogy a szépet, a jót és igazat, mint eszményeket elérni akarja az emberiség, úgy vezetni bennünket a haladás útján.

Csak hogy e három eszme értelme fokozatosan módosul. Ideális időkben egyesülve tudjuk felfogni és megérteni őket. Ilyenkor a bölcsészek és más gondolkodók a három eszme egységét, közel rokonságát hirdetik.

A mi az æsthetikai nevelést illeti, ez is módosul az uralkodó eszme változása szerint. Ideális időkben csak oly képeket, szobrokat szabad megnézni, csak afféle költői olvasmányokat szabad az ifju kezébe adni, melyek nem sértik szemérmét, melyekben a tekintély képviselői tisztes szerepet viselnek,

melyekben az individuum feláldozza magát az egészért, melyekben a forma háttérbe szorul.

A realizmus alkonyán rendesen még sokan csüggnék az æsthetikai képzésen. A XVIII. század utolsó tizedében, a mienkhez hasonló időben Schillert is foglalkoztatta ez a képzés, csak hogy az idealizmus hatása alatt az erkölcsi-séget tette az æsthetikai nevelés céljává, épp úgy, mint most igen sokan. Ezt azonban nehéz elérni, míg reális időkben könnyű, mert ekkor a moral nem egyéb, mint altruizmus, felebaráti szeretet. Ilyenkor természeti az æsthetikai nevelés eszköze, természeti és reális a cél. Uralkodik a formatökély, az ifjuság nevelése is megelégszik az elegáns, ügyes formával, csinos kerekded előadással, helyes magatartással, simább, választékosabb megjelenéssel. A haldokló realizmus idején igen sokunk keblében az æsthetikai embert tartjuk minden emberi összegező fogalmának az erkölcsi és érzéki egységének. Az æsthetikai lesz az általános emberi képzés mely felöleli, áthatja az erkölcsit és tudományost. Csak az a baj, hogy már akkor igen sokan hangoztatják, hogy az æsthetikának a formával, az alakkal van leginkább dolga. Az alak pedig nem egyéb, mint az előadás, stil, a magatartás, a forma,

melynek az ébredő idealizmus kevés becsét tulajdonít, némelyek többé-kevésbbé elhanyagolják, annál inkább, mert az emberiség megunta a léhaságot, az üres formát, az érzékiséget s keresi az eszmét, az erkölcsit, az idealisztikus igazat, az egész szempontjából felfogott jót.

Ebből magyarázhatni, hogy most a tanárok és a szülők, a gondolkodók és a nagyközönség körében számos aggodó és elítélő nyilatkozatot hallani az ifjuság egyoldalú æsthetikai nevelése, különösen az olvasmányok érzékisége és főleg a képtárak, tárlatok látogatása ellen. A szemérem, az erkölcs, az ébredő ideális gondolkodás tiltakozik az ellen, hogy fiainkat, leányainkat a tanárok vezessék az érzékiség szemlélésére és a reális æsthetika alaposságával részletezzék testünk eltakart részeinek helyes vagy helytelen kivételét. Tudjuk, mily kiváló helyet foglalnak el a muzeumokban, képtárak és tárlatokban a meztelen alakok, erősen érzéki jelenetek: azért nem csoda, hogy sokan aggasztónak találják az ifjuságnak a serdülés kamasz éveiben ily tárlatokba vezetését. Szerintök napjainkban nem annyira az æsthetikai, mint vallás-erkölcsi képzésre kellene fordítani a házi és iskolai nevelés figyelmét. Az egész társadalom, nemcsak a külföldön,

TÁRCA.

Szeptember elején.

Erdő füve, mező virága
Még virít tarka színbe' mind,
De az enyészet sarga ujjá
A lomb közül elémbe int
Közélg az ős!

Még tűz a forró nap sugára,
De a madár már nem dalol.
Búsan tekint a déli tájra
A por belepte lomb alól
Közélg az ős!

A föld szíve tán nem dobog már,
Nyomasztó a halálos csend.
Csak mintha egy-egy sóhaj szállna
A földön és a légebe fent:
Közélg az ős!

Már lantomon is ritka a dal,
És akkor is oly szomorú:
Az ifjuságnak vége, vége,
A hervadásnak szele fú
Közélg az ős!

Lotus.

A vőlegény.

Vége

Másnap karácsony reggelén Brogácsy Olga meg a rózsásarczu társalkodónő csakugyan megérkeztek Bpestre. A keleti pályaudvarnál beleültek egy kékfogatuba, s egyenest behaj-

tattak az Üllői útra, az aranyos huszár lakásához.

A vonat a hófúvás miatt késett kicsit, de azért még nem volt 9 óra, amikor a fiákker megállt a nevezetes ház előtt és Olgáék kiugrottak a kocsiból; a leány fürgén, a kis olasz pedig biczegve, — és anyanyelven szapora szóval szidva a havat. Az utitáskát egyelőre a bakon hagyták, majd leküldik érte a kutyamosót.

— Ah, — suttogta a Brogácsy leány, amikor befordult a lépcsőházba, — micsoda szemet fog mereszteni Pista, ha betoppanunk. Ez lesz csak a meglepetés!

— Csak most már legalább lepjük meg gyorsan, — tódította a társalkodónő, — aki a hideg fiákker után a főhadnagy lakásán meleg szobát sejtett. Felérték a második emeletre.

— Itt lakik, szólt a leány, és valami, eddig sohasem tapasztalt, különös izgalmat érzett. Karácsony ünnepén, ő a vőlegénye lakásán!

Tudta hogy a főhadnagnak két szobája van, és így — gondolta — ha Gyöpössy az egyik szobában az inspekció után netalán még aludnék, ők addig majd szépen elhelyezkednek a másikban, s ott várják meg amíg fölébred.

Olga rányomta keztyűs ujját a villamos csöngettyű gombjára. A következő percben kinyílt az ajtó, és a kutyamosó borzas feje jelent meg az ajtórésben.

— Itthon van a főhadnagy úr? — kérdezte Olga, alig tartoztatva az örömet.

A kutyamosó majd lekapta a fejét a nyakáról, úgy megijedt Olgától.

A . . . . . dadogta . . . a főhadnagy úr, kezét csókolom, nincs idehaza.

— Hát még most is tart az inspekció? — szólt közbe Olga. — Na se baj János, azért csak erresszen be, majd megvárjuk.

És se szó, se beszéd, a kis olasszal együtt benyitott a szobába.

Maga, pedig János, fizesse ki a kocsi és hozza fel a táskát!

Szegény János, majd orra bukott, úgy belebotlott zavarában a tulajdon lábába. Ábrázata pedig olyan kétségbeesett volt, mintha az apját ütötte volna agyon. Le is futott volna a kocsihoz, meg maradt is volna. Nem tudta, mit tegyen.

Ebben a pillanatban, épp amikor Olga meg az olasz belépett a csinos legényszobába, váratlanul kinyílt a másik szoba ajtaja s a küszöbön — hálóköntösben — megjelent Gyöpössy főhadnagy.

— Maguk itt? — szólt a meglepetéstől csaknem kiáltva. És miközben lesújtó pillantást lövelt a kutyamosóra, gyorsan óvatosan becsukta maga mögött a másik szoba ajtaját.

Olga, akinek a viszontlátás első örömeiben (hatodik hete hogy nem látták egymást) eszébe sem jutott, hogy a kutyamosó épp az imént tagadta le a vőlegénye otthonlétét, sugárzó arccal lépett Gyöpössy elé:

— Igen, kedves Pista, ha a hegy nem jött Mahomethoz, hát eljött Mahomet a hegyhez,

hanem nálunk is fel van háborodva a romlottság, a sok család, hamisítás, az erkölcstelen és érzéki szabadosság, a szerelmi tragédiák, a sok öngyilkosság és örültség miatt, mindenféle sürgetik az erény és becsület visszatértét, az ifjúság keblében való fölébresztését.

Mindamellet még többen hangoztatják, hogy az aestetikai képzés által nem csupán a szép érzést, a szép iránti lelkesedést fogják az ifjúságban fölkelteni, hanem erkölcsét is meg-nemesíteni, csak vigyázzunk, hogy ne kerüljenek érzéki izgató képek az ifjúság kezébe, hanem oly remek, melyek fenséges, magasztó jeleneteket, nagy történeti alakokat, hazafias és hősi tetteket ábrázolnak, vagy az ártatlan természet idilli képeit rajzolják le.

Különben is az idealizmus napjaiban nem annyira az értelemre, mint az érzés, a kedély kiművelésére, a vallás és erkölcs felé irányításaira törekszünk. Annak idején Schiller is mondotta: Nem az észben rejlik az oka, hogy még mindig barbárok vagyunk, hanem a kedélyben. Érző tehetségünk kiművelése sürgető szüksége az időnek s e művelődés eszköze a szépművészet. Korának gyermeke ugyan a művész, de jaj neki, ha egyuttal növendéke is. Valamely jótékony istenség korán tépje le anyjának kebléről, egy jobb kor tejével táplálja és hagyja a távoli görög ég alatt főiserdülni. Ha férfi lett belőle, mint idegen térjen vissza századába, nem hogy örüljenek neki, hanem hogy rettenetes tisztítást végezzen, mint Agamemnon fia. Ez utóbbival fejezi ki a német költő az idealizmus azon törekvését, hogy megkivánta nemesíteni, a népiesből, a köznapiból, a közönségesből kiemelni a művészetet.

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

A közs. és körjegyzők orsz. egyesületének elnökségétől

Meghívó

a Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete által Budapesten az új városháza közgyűlési termében f. é. szept. 29-én d. e.

eljöttem boldog ünnepeket kívánni magának.

S mialatt a kis olasz az átfázott lábát igyekezett bokázáshoz hasonló tipegással fölmelengetni, szerelmes mosolylyal nyújtotta csókra ajkát a völegényének.

A főhadnagy alig hogy megcsókolta.

Voltaképp jegyezte meg fanyar mosolylyal — voltaképp nem is lett volna szabad megcsókolnom, édes Olga, mert . . . mert kissé influenzás vagyok. A nátha pedig, tudja ragadós betegség.

És, mintha csak igazolni akarta volna a mondását, halkat prüszszentett:

— Hapcezi!

Olga kipirult arccal nézett reá:

— Oh, — szólt boldogan, — egy kis náthát még mindig elszenvedhetek az én aranyos huszáromért. Nem baj, ha ragadós, legföljebb én is prüszkölni fogok.

— Nem? — akart tréfálkozni a főhadnagy úr. A mi azonban a torkára forrott.

Ebben a pillanatban ugyanis a másik szobából, ahonnan Gyöpössy az előbb kilépett, a gondosan becsukott ajtón keresztül halk, vékony, nyavogásszerű prüszszentés hallatszott:

— Hapcezi . . .

Utána rögtön egy másik:

Hapcezi!

S igen gyors tempóban a harmadik:

— Hapcezi-i . . .

A rózsásarcu, kis öreg olasz társalkodónő erre a váratlan hangra hirtelen abbahagyta a tipegést.

9 órakor tartandó évi rendes közgyűlésre és ugyanott szept. 28-án d. e. 9 órakor tartandó választmányi ülésre.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.

2. Számvizsgáló bizottsági jelentés, az egyesület 1906 évi számadásának megvizsgálásáról.

3. Ugyanannak jelentése az Erzsébet jegyzői árvaházalap 1906 évi számadásáról.

4. Az 1908 évre szóló költségvetési előirányzat megállapítása.

5. Jásznagykunszolnok vármegye jegyzői egyletének indítványa a kedvezményes vasúti jegyek ügyében.

6. Igazságügyminister leirata az örökösödési bizonyítványokért beadott kérvények telekkönyvi kivonatainak bélyegkötelezettsége iránt.

7. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vmegye jegyzői egyletének indítványa az egyesület módosított alapszabályaira vonatkozólag.

8. Jásznagykunszolnok vmegye tiszai alsó járás jegyzői karának alapítólevele az árvaház javára tett 500 K-ás alapítványról.

9. Mkir. posta és távirada-igazgatóság értesítése, a községek részére kért teljes portómentesség megtagadása iránt.

10. Toina vmegye jegyzői egyletének indítványa a jegyzők és segédjegyzők szabadságiidejének biztosítása iránt.

11. Ugyanazon vmegye jegyzői egyletének indítványa a nyugdíj-vizsionosság elvét kimondott vmegyék nyilvántartása iránt.

12. Lemhény község jegyzői hivatalának kérelme Főrizs Károly segélyezése iránt.

13. Szepes vmegye jegyzői egyletének indítványa az 1886. XXII tc 66 §-ának a rendezett tanácsú városok jegyzőire való kiterjesztése iránt.

14. Ugyanazon, valamint Győr vármegye jegyzői egyletének indítványa, a jegyzők korpótlékának felemelése iránt.

15. M. kir. honvédelmi Minister leirata a hadsereg és honvédség nevelő intézeteinél a jegyzők fiaik részére kért kedvezmény megtagadása iránt.

16. Belügyministeri leirat a kivételes nő-sülési engedélyekhez szükséges orvosi bizonyítványok kiállítására iránt.

17. A marosi járás főszolgabírójának átirata az árvaház javára küldött 100 kor. elkönyvelése iránt.

18. Jelentés az 1886. XXII tc 5-8 §§-nak módosítása iránt, a vmegyei jegyzői egyletektől beérkezett jelentésekkel.

19. Jelentés a cigányok kitelepítése ügyében, a vmegyei jegyzői egyletektől beérkezett véleményes jelentésekkel.

20. Jelentés Alsófehér vármegye jegyzői karának egyletté alakulásáról.

A kutyamosó, aki éppen most készült kismfordalni a szobából, hogy mégis lemenjen a fiakkerhez az utitáskáért, megállt, mint a cövek, még pedig alsó és felső testében egyaránt olyan merevséggel, mintha alul a lába belegyökerezett volna a parketbe, fölül pedig a fejébubjától a derekáig kinyújtóztattak volna.

— Hapcezi-i-i! — hallatszott ellenállhatatlanul negyedszer is az ajtó mögül a nyavogásszerű, vékony prüszszentés, még pedig ezúttal oly tisztán, hogy még a legoptimistább fülnék is föl kellett ösmernie benne a női prüszszentést.

Gyöpössy főhadnagy idegesen, hosszan és erősen krárogott:

— De édes Olgicám, — szólalt meg aztán, amikor észrevette, hogy menyasszonya viaszfehér arccal, jéghidegen szólítja a társalkodónőt:

— Gyerünk innen, signorina Bianca!

Másodperc sem telt bele s a szegény kutyamosó akkora pofont kapott a főhadnagytól, hogy az ajtónak esett.

Olga pedig, az ábrándos szemű, naiv, becsületes Olga, amikor széleseben lesietvén a lépcsőn, nyomában a szenteket citáló olasszal, kiért a kapu elé, piciny formás és most minden izében reszkető lábát gyorsan föltette a kocsi hágsójára és elcsukló hangon mondta a fiakkeresnek:

— Vissza a vasúthoz!

21. Győr vmegye jegyzői egyletének indítványa a nem tényleges állományu tartalékosok jelentkezési kötelezettségének szabályozása iránt.

22. Baranya és Borsod vármegye jegyzői egyletének indítványa a nyugdíjügy végleges rendezése iránt.

23. Trencsén vmegye jegyzői egyletének indítványa a községi és körjegyzők részére a feltétlen portómentesség biztosítása iránt.

24. Ugyanazon vmegye jegyzői egyletének indítványa, a jegyzők magánmunkálati jövedelmének a nyugdíjba való beszámítása iránt.

25. Ugyanazon vmegye jegyzői egyletének indítványa az 1894 XVI tc alapján kiszabott pénzbüntetéseknek az illető vmegyei jegyzői nyugdíj alapjára való fordítása iránt.

26. Torontál és Bihar vármegye jegyzői egyletének indítványa a községi és körjegyzők, továbbá a segédjegyzők fizetésének rendezése iránt.

27. Arad és Baranya vmegye jegyzői egyletének indítványa a telekkönyvi beadványokra kimondani szándékolt ügyvédi kényszer megakadályozása iránt.

28. Pályamunka bíráló bizottság jelentése, az illetőségügy rendezése kérdésében kitűzött pályamunkálatok eredményéről.

29. Szilágy vmegye jegyzői egyletének indítványa az 1900 XX tc életbe lépte előtt oklevelet nyert jegyzőknek, a pályázatok alkalmával előnyben részesítése iránt.

30. A segédjegyzők anyagi helyzetének javítására irányuló emlékirat, Fejér, Győr, Szilágy, Arad és Borsod vmegye jegyzői egyletektől beérkezett pártoló indítványokkal.

31. Győr vmegye jegyzői egyletének indítványa a jegyzők magánmunkálati körének egységes rendezése iránt.

32. Bihar vmegye jegyzői egyletének indítványa a közigazg. tanfolyamokról alkotott 1900. XX tc módosítása iránt.

33. Ugyanazon vmegye jegyzői egyletének indítványa az 1888. XXXV tc alapján keletkezett jövedelmeknek a községek részére leendő átengedése iránt.

34. Győr vármegye jegyzői egyletének a jegyzői árvaház javára tett 200 K alapítványa.

35. A választmányi ülés előtt 24 órával írásban beadott indítványok és előterjesztések tárgyalása.

36. Általános tisztújítás.

Erre a közgyűlésre a vmegyei egyleteket, mint rendes tagokat elnökeik útján, továbbá az egyesület tisztviselőit, pártoló és tiszteletbeli, valamint a számvizsgáló bizottság tagjait külön-külön következő megjegyzéssel hívjuk meg:

1. A vmegyei egyletek küldöttjei megbízó leveleiket f. é. szeptember hó 24 napjáig, alólírott egyesületi főjegyzőnek Sárospatakra beküldeni szíveskedjenek; ugyanoda küldendők a közgyűlésen tárgyalni szándékolt indítványok és előterjesztések is.

2. Az előbbi pontban feltüntetett határidő után a megbízó levelek f. é. szept. 28-án délután 5 óráig a Pannónia-szállóban az elnökségnek kézbesítendők.

3. A megbízó leveleken feltüntetendő az egyleti elnök és a kiküldött neve, lakása és az egyleti tagok száma.

4. Az egyleti elnökök gondoskodjanak arról, hogy a vezetésük alatt álló egyleteket terhelő tagsági díj hátralékok f. é. szept. 24. napjáig Lázár József egyesületi pénztárnoknak Tiszaföldvárra elküldessenek, esetleg a gyűlés napján Budapesten okvetlenül kifizetessenek.

5. Értesítjük az egyleti elnök urakat arról is, hogy a kiküldötték részére kedvezményes árú vasúti jegyekért folyamodtunk, ha folyamodásunkat kedvezően intézik el, a vasúti jegyek megfelelő számú példányait annak idején az elnök uraknak elküldjük.

Mezőtúr, 1907. augusztus 29.

Fodor Jenő

egyesületi főjegyző.

Usskay Bálint

egyesületi elnök.

HIREK.

— **Házasság.** Fränkel Sándor Óbecséről, e hó 1-én tartotta esküvőjét Bácsfeketehegyen Schaffer Jolán kisasszonnyal, Schaffer S. Mór leányával.

— **Eljegyzés.** Jeisel Henrik zombori tb. főszolgabíró eljegyezte özv. Schumacher Károlyné született Schick Erzsébet urnót Cservenkán.

— **Az új szeghegyi jegyző.** Dr. Tausz Fülöp, hivatalos esküjét már letette és szeptember 10-én foglalja el állását.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminister jóváhagyta a torzsaí I. temetkezési egyesület alapszabályait.

— **Az apatini iskolák államosítása.** Apatin község képviselőtestülete pár nap előtt tartott közgyűlésen szótöbbséggel elhatározta, hogy a község iskoláinak államosítását fogja kérni a vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

— **Pinczéd és Káty községek** a vmegyei tulipán háziipari szövetségbe alapító tagokul beléptek.

— **Uj szövetség.** Bácsbodrog vármegye járási számvevőinek szövetsége e hó 5-én alakult meg Zomborban. Elnökké Trischler Gyula zombori pénzügyi számellenőrt, főjegyzővé Bozzay Béla kulai pénzügyi számellenőrt, pénztárnokká Lónyay József bajai pénzügyi számellenőrt választották meg. A tisztikar megalakulása után az alapszabályok vitattak meg, majd az országos járási számvevői szövetség biztosítása tárgyában kibocsátandó körlevél szövegétetett meg. A Szegeden e hó 20-án megtartandó országos tisztviselői kongresszusra a szövetség képviselőjében Trischler Gyula és Bozzay küldettek ki. Végül a járási számvevői teendőik ellátása kapcsán teljesítendő szolgálat ügyei kerültek hosszas megbeszélésre. Amidőn a modern közigazgatás ezen legújabb szakközegei tömörülését, testületi alakulását a legnagyobb örömmel látjuk, hisszük hogy a három évvel ezelőtt létesült intézmény e tömörüléssel csak erősebb lesz s községeink pénz és vagyon kezelése, háztartása, anyagi felvirágozása erős biztosítékot és támpontot fog nyerni.

— **Vármegyei közgyűlés.** Több sürgős ügy elintézése végett Bácsbodrog vmegye törvényhatósági bizottsága e hó 13-án és a szükséges képet a következő napokon a vármegyei ház nagytermében mindenkor d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

— **Az ujverbászi áll. s. algimnáziumba** az 1907-8 iskolai évre összesen 222 tanuló iratkozott be és pedig az I. osztályba 77, a II. osztályba 75, a III. osztályba 37 s a IV. osztályba 33. Feltűnő nagy számmal iratkoztak be ez évben szerb nemzetiségű tanulók. Összesen 37-en, míg az előző évben 14 volt a szerbajku diákok száma.

— **A Kulai Iparos Dalárda** e hó 22-én szüreti mulatságot tart.

— **Vásár hirdetemény.** A legközelebbi torzsaí országos vásár 1907. szept. 29-én lesz megtartva, melyre állatok, vészmentes helyekről való felhajtása meg van engedve. Torzsa, 1907. szept. 10. Az előjáróság.

— **Villamos világítás Hodságon.** A honi fonó- és kötélverőgyár r. t. Hodságon Bárdos és Brachfeld budapesti céget bízta meg erőátviteli és villamosvilágítási telepének berendezésével amely cég Hodság község villamos közvilágítását is berendezte.

— **Ártézi kutak furása Ujvidéken.** Ujvidék város tanácsa a hálteren, az új városi kórházban, a városi ovodában és az ártézi fürdőben ártézi kutat szándékozik furatni és annak vállalatba adására szept. 25-én versenytárgyalást fog tartani.

— **Öngyilkos tanuló.** Milkó Pál szabadkai illetőségű szegedi felsőkereskedelmi iskolai tanuló hétfőn a potvizsgán megbukott, s e feletti elkeseredésben négy lövéssel agyonlőtte magát.

— **Portómentes levelezés.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb a következő rendeletet intézte valamennyi másodfoku iparhatóságához: Hivatali elődömnök 1904. évi május hó 1-én 28605. sz. a. valamennyi másodfoku iparhatóságához intézett körrendeletére utalással a következőkről értesitem az iparhatóságot: Az ipartestületek, amelyek bizonyos meghatározott portómentességet eddig is élveztek, folyó évi 96222-906. sz. a. a posta- és távirada- rendeletek tárában közölt rendeletem értelmében ezentúl a portómentességet a következő ügyekben is igénybe vehetik: Az 1884. évi XVII. t. cz. 128. §-ában reájuk ruházott első foku iparhatósági minőségükből folyólag békéltető bizottság elé való idézések és bizottsági behívók szétküldésénél, valamint a tanoncok- és azok szüleivel vagy gyámjaival szemben, iparhatósági ügyben portómentes záradékkal. Erről az iparhatóságot tudomás és az alsó-foku iparhatóságokkal leendő közlés végett azzal értesitem, hogy ezt a rendelkezésemet az ipartestületekkel a kereskedelmi és iparkamarák útján közöltem.

— **Ötkoronás a süteménybe.** Az ugynevezett fényűzési apró kulai kiflikbe és zsemlyékbe nem férne egy ezüst ötkoronás; de hisz nem is erről van szó, hanem egy nagyváradi pékmester ötletéről. Ez a derék iparos hallott és olvasott már az amerikaiak élelmességéről, mely a reklám terén bámulatos eredményekkel szokott járni. Elhatározta tehát, hogy követni fogja a jó példát. Hiába, a mai szűk világban minden jó ötlet aranyat ér, különösen, ha, ez az ötlet beválik. A nagyváradi pékmester közhírré tette, hogy mindennapi frissen sült zsemlyeinek egyikében a vevők egy hártya-papírosba takart ötkoronást fognak találni. Egyben felkérte a szerencsés vevőt, hogy a pénzdarabot ellenőrzés végett vigye el egy ottani lap szerkesztőségébe. Talán felesleges mondani, hogy a hír közzététele óta a leleményes pékmester alig győzi vevőit kiszolgálni.

— **Dmke közgyűlése.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület f. évi okt. 19. és 20-án Hódmezővásárhelyen tartja évi rendes közgyűlést.

— **Mulatság.** A topolyai ifjúsági önképző kör ma vasárnap tartja szüreti mulatságát a Pilis vendéglőben. Kedvezőtlen idő esetén következő vasárnap tartatik meg.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter egy év tartamára előmunkálati engedélyt adott: Kovács János és dr. Pertich Kálmán szabadkai lakosoknak a magyar kir. államvasutak Szabadka állomásától a Szabadka város tulajdonát képező „Tölgyfás erdő” mellett haladva, a m. királyi államvasutak Kelebia állomásáig és innen a halas-bácsalmás-rígyicai h. é. vasut Jánoshalma állomásáig s folytatólag haladva a m. kir. államvasutak Kecel állomásáig vezető fővonalra s ebből a vonalból elágazólag egyrészt Császártöltés községig, másrészt Sóstó érintésével a m. királyi államvasutak Kiskunhalas, valamint Csikeria állomásig vezető szárnyvonalakra, továbbá a fenti fővonal szabadkai végpontjától Mérgespuszta és Kunbaja község érintésével a magyar kir. államvasutak Bácsalmás-szőlők állomásig s folytatólag Mátételke, Tataháza, Felsőszentiván és Csávoly községek érintésével a m. kir. államvasutak Baja állomásáig vezető második fővonalra s ebből Kunbaja községnél leendő elágazással a m. kir. államvasutak Bajmok állomásig és egy alkalmas ponttól Tavankút, illetve Csantavér állomásáig vezető szárnyvonalakra, végül az első helyen említett fővonal szabadkai végpontjától Palicsi fürdő-állomás és Ludasi tanyasorok érintésével a Bácsbodrogvármegyei helyi érdekű vasutak Ókanizsa állomásáig s innen folytatólag Tisza folyóig vezető 0.70 m-es keskeny-vágányu h. é. gazdasági vasútvonalakra.

— **Halálos baleset.** Dr. Mayer Emil posta- és távirada-igazgatósági fogalmazó hétfőn délben Temesváron a Kronprinz-szálló liftjéről leesett és szörnyet halt. A szerencsétlenül járt fiatal emberben Mayer József, az ujvidéki „Határőr” szerkesztője a fivéréjét gyászolja. A tragikus eset Ujvidéken általános részvétet keltett.

— **Bácsalmás tagosítása.** Régotha vajudó ügye Bácsalmásnak a tagosítás. Mult hó 29-én végre véglegesítették az ügy. A tagosítási szavazáson ugyanis 120 szótöbbséggel döntöttek a tagosítás mellett.

— **Első orvosi segély.** Hogy balesetek, sebesülések és szerencsétlenségek esetén jár e az orvosnak külön díjazás és mikor, arra vonatkozólag a belügyminiszter elvi jelentőségű határozatot hozott. A belügyminiszter döntése így szól: Hivatalos felszólítás folytán teljesített orvosi első segélynyújtásért a hatósági orvosok külön díjazást nem számíthatnak. A nem hatósági orvosok részére azonban díjazásnak van helye.

— **Tiszai komp szállítása.** Péterréve község csigákkal sodronykötéssel, ladikkal, evezőlapátokkal, gugorával, szapollyal stb. teljesen felszerelt tiszai kompot ohajt beszerezni. Szállítani ohajtók ajánlataikat szept. 15-ig nyújthatják be az előjárósághoz és ott a részletes feltételeket is megtekinthetik.

— **Női kereskedelmi tanfolyam** Zomborban. Ez az egyéves tanfolyam, mely a mult iskolai évben oly szép sikerrel zárult, az idén is megnyílik. Beiratkozni lehet e hó 15-ig mindennap délelőttjén a zombori felső keresk. iskolában a tanfolyam igazgatójánál Novákovits Izidornál. Jelentkezéseket, illetve előjegyzéseket elfogadnak a tanfolyam tanárai is. A felvétel alapja vagy a polgári- illetve felső leányiskola IV. osztályának sikeres elvégzését igazoló bizonyítvány, vagy a magyar nyelvből, földrajzból és számtanból teendő felvételi vizsga. Beiratási díj 10 K, tandíj egész évre 120 K, mely felévi vagy 12 K-ás havi részletekben fizetendő. A tanfolyam, mely a modern leánynevelés terén gyakorlati és a háztartásban is értékesíthető ismeretek terjesztésére van hivatva, előreláthatólag ez évben is kellő pártolásra fog találni.

— **Bácsmegeye földrajza.** Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmet különösen felhívjuk Mezei Mihály zentai községi tanítónak alábbi felhívására. Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács-Bodrog vmegyei összes jellegű elemi népiskolák harmadik osztálya számára, az új utasítás alapján írt földrajzomra, melyet a nagym. Miniszter úr f. évi 54794 sz. alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. Kartársaim segédkönyvvül használhatnak. Szíves jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, mellyel legelsősorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni. Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre. Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan Kabos Armin zentai könyvkereskedő fogja eszközölni. Mezei Mihály közs. tanító Zenta.

— **Úri-, női- és gyermek-cipők** első-rangu gyártmány, nagy választékban, Kardos J.-nél Kulán.

Az iskolák megnyiltával ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási eredményről szóló és más kislaku minta szerinti

naplót.

Tisztelettel

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Gabona árak: Budapesten:		
Buza október	—	11.41
Zab	—	8.20
Tengeri	—	6.85
Kulán:		
Buza	—	10.40
Zab	—	7.20
Tengeri	—	6.—

3 darab új vető-gép

1 drb 16 soros Unikum Drill
1 drb 15 soros könnyű
1 drb 17 soros Nikolson
olcsón eladó. Megtekinthető Ceisel
Aladár vegyeskereskedésében Kulán

4469 sz. 1907

Kula község

Pályázati hirdetmény.

Kula községben lemondás folytán
üresedésbe jött *gyalogrendőri* állásra
pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása évi 600 K
fizetés, 70 K lakbér, 60 K ruhaálta-
lány. Felszerelést a község adja.

Kérvények *f. é. szept. 13-ig* alul-
írott előjárásnál nyújtandók be.
Kula 1907 szept. 3.

Előjáróság

3759 sz. 1907

Pályázati hirdetmény.

Béreg községben üresedésben levő
évi 800 K készpénzfizetéssel javadal-
mazott községi *irnok-végrehajtói* ál-
lásra pályázatot hirdetek.

Kérvények legkésőbb *f. é. szept.
15-ig* nyújtandók be hozzám.

Baja, 1907 aug. 27.

Vojnits Máté főszolgabíró

7053 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésbe jött
községi *irnoki* állás betöltése céljából
pályázat hirdettetik. Ezen állás java-
dalmazása a községi pénztárból havi
előleges részletekben 1000 K.

Felhívtnak a pályázni szándékozók,
hogy a vármegyei 6/887 kgy. számú
szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg
felszerelt sajátkezüleg írt kérvényeiket
f. é. szeptemb. 26-ig annyival inkább
nyújtsák be, mivel később érkezők
figyelembe vétetni nem fognak. A vá-
lasztási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya 1907 aug. 29.

Németh Ib főszolgabíró

1687 sz. 907.

Kiskér község

Pályázati hirdetmény.

Kiskér községben elhalálozás folytán
megüresedett *gyalogrendőri* állásra
pályázatot hirdetünk; a pályázati kér-
vények okmányoltan alolirt közs. elől-
járóshoz *f. évi szeptember 20-ig*
benyújtandók.

A német nyelv ismerete igazolandó.

A betöltendő rendőri állás javadal-
mazása évi 600 K havi utólagos rész-
letekben s 50 K ruhaátalány a köz-
ségi pénztárból; a felszerelést a köz-
ség adja.

Kiskér, 1907 aug. 27.

Korbai Pál
jegyző

Herth Friedrich
bíró

5710 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben
levő községi *irnoki* állás betöltése
céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi
pénztárból havi előleges részletekben
800 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók,
hogy a vármegyei 6 kgy. 887 számú
szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg
felszerelt sajátkezüleg írt kérvényüket
hozzám *f. évi szeptember hó 20-ig*
annyival inkább nyújtsák be, mivel
később érkezők figyelembe vétetni nem
fognak.

A választási határnap utólag fog
kitűzteni.

Topolya, 1907. aug. 21.

Császár, főszolgabíró.

4264 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Kula nagyközségben előléptetés
folytán megüresedett és évi 1000 K-
val javadalmazott községi *II-od irnoki*
állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva a pályázni
óhajtókat, hogy képesítésüket esetleg
eddig alkalmaztatásukat igazoló ok-
mányokkal felszerelt és sajátkezüleg írt
pályázati kérvényüket *f. é. szept. 9-ig*
hivatalomnál annál is inkább nyújtsák
be, mert a később érkező kérvénye-
ket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1907 aug. 25.

Sztrilich, főszolgabíró

Ajánlás.

Az új tanévre ajánlom t. kartársaim fi-
gyelmébe és pártfogásába a következő ki-
adványaimat:

Szülföldisme. Első oktatás a földrajz-
ban, Bács-Bodrog megye leírásával és az
új helynevek betűrendes jegyzékével. III-ik
kiadás. Ára kötve 50 f.

Havi tudósító könyvecske magyar és
német nyelven. Ára kötve 20 f.

Ellenőrző könyvecske iparos és keresk.
tanonc-iskolák számára, magyar és német
nyelven. Ára kötve 40 f.

Farsang. Tréfás jelenetek, vigjátékok, bo-
hózatok, humoristikus felolvasások, szavala-
tok és tréfás meghívók gyűjteménye. Mulat-
ságok rendezőinek nélkülözhetetlen könyv.
Nagy albumalaku kiadás, Ára füzve 4 K.

Tanítóknak tetemes árendemény.

Minden 10 koronás megrendeléshez egy
Farsangot *ingyen* mellékelek.

Kulán, 1907. aug. 30.

Tisztelettel

Csajági Bernát tanító

Diszitsük lakásunkat télen s kertünket nyáron
valódi *Haarlemi hagymás virágokkal*

Postán beküldött 8 K ellenében portó és
vámmentesen küldjük Ausztria-Magyaror-
szágba a mi legjobban kedvelt *normal
gyűjteményünket* vagy 30 jácintmagot
üvegek, vagy 40 drbot cserepek esetleg 50
drbot kerti ültetés számára. Vagy egy gyűj-
teményt szobákba 150 darabból, 45 cserep
számára. Vagy egy kerti összeállítást 250
drbból, esetleg egy kerti és szoba össze-
állítást 240 drbból (tartalmaz pompás vá-
lasztékot jácint, tulipán, nárciss, csilla hó-
virág stbból.

Gazdagon illusztrált sok elismerőlevéllel
ellátott főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Blumenzwiebel Züchtere

„Huis Ter Duin“ (A. G.)
Nordwiik bei Haarlem (Hollandia)

Szép, tiszta mosást és fényes vasalást végez

KETTNER LAJOSNÉ, (a volt Schlägelter Ferdinánd-féle házban) Kulán

HÁZ-ELADÁS HAUS-VERKAUF

KADERLE JAKAB

Torzán a főutcán levő házat, mely
üzlethelyiségnek is alkalmas, szabad
kézből eladja.

Szintugy eladja a fürdőházi ven-
dégelőt is.

verkauft aus freier Hand, sein in
Torzsa in der Hauptgasse gelegenes
Haus, auch für Geschäft geeignet.
Ebenso verkauft er das Badehaus-
Gasthaus.

TIRGRAM-POR az egyedüli szer, mely az **ösz-**
alaposan kipuisztítja; üvegen - .30, -.60, 1.- és 2.- koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegekben -.40, -.80, 1.20, 2.60 és 5.- K-ért
kapható minden jobb drogériában, fűszer és festékkereskedésben, ahol Tirgram
plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a **TIRGRAM** névre.

3-5

Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

KULÁN KAPHATÓ: RÉCSEI MIKSA ÉS BAUER JÁNOSNÁL

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán